

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență privind instituirea unei măsuri cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: art.4 alin.(3) din Legea nr.21/1996 a concurenței, republicată, cu modificările și completările ulterioare

2.2. Descrierea situației actuale

Situația determinată de creșterea prețului pe piață la energie și gaze naturale a condus la efecte negative majore asupra prețului resurselor materiale utilizate în agricultură, precum îngrășăminte chimice, combustibilii și pesticide, raportate la creșterea costurilor de producție la niveluri nesustenabile și implicit a prețurilor pe piață a produselor agricole primare și implicit a produselor alimentare procesate, care au condus la prețuri crescute pentru populație.

Astfel, prețurile alimentelor procesate și-au accelerat consistent și generalizat ritmul de creștere de-a lungul anului 2022, pe fondul evoluțiilor pe piețele materiilor prime energetice și agroalimentare.

Scumpirea energiei care a dus la scumpirea produselor chimice precum îngrășămintele, precum și evoluțiile cotațiilor la produsele agricole materie primă din cauza războiului din Ucraina, au fost transferate mai departe în prețurile de consum.

În fapt, criza energetică reprezintă unul dintre principalele motive pentru creșterea costurilor și a prețurilor din industria alimentară.

În cursul anului 2022, toate principalele produse alimentare, precum zahăr, ulei, cartofi, lapte, ouă, carne, pâine, legume, fructe, au înregistrat scumpiri semnificative, care se mențin și în prezent și produc distorsiuni pe piața produselor agricole și alimentare, cu impact negativ major asupra nivelului consumului și a puterii de cumpărare a consumatorilor finali, cu afectarea siguranței și securității alimentare a populației.

Pentru exemplificare, potrivit datelor publicate de către Institutul Național de Statistică în buletinele statistice de prețuri, la finele anului 2022 comparativ cu anul 2021, zahărul s-a scumpit cu 62%, uleiul comestibil cu 43%, cartofii cu 40%, untul cu 39%, mălaiul cu 34%, făina cu 34%, margarina cu 30%, brânza de vacă cu 28%, laptele de vacă cu 28%, pâinea cu 26%, legumele și conservele de legume cu 24%, ouăle cu 24%, carnea, preparatele și conservele de carne cu 15%, peștele și conservele de pește cu 19%.

Și în cursul anului 2023, în luna februarie, indicii prețurilor de consum la principalele mărfuri alimentare, publicați de către Institutul Național de Statistică, au semnalat creșteri de prețuri față de lunile decembrie 2022 și ianuarie 2023.

Având în vedere amploarea fenomenului, menținerea tendinței de creștere a prețurilor, chiar dacă într-o dinamică ponderată față de anul 2022, precum și efectele negative care se resimt atât în mediul economic cât și social, se impune adoptarea unor măsuri care să conducă la o evoluție a prețurilor produselor agroalimentare de bază la niveluri sustenabile.

2.3. Schimbări preconizate

Măsurile propuse prin prezentul proiect de act normativ sunt fundamentate pe dispozițiile art.4 alin. (3) și alin. (4) din Legea concurenței nr.21/1996, republicată.

Potrivit acestor dispoziții, pentru sectoare economice determinate, respectiv sectorul agroalimentar și în împrejurări excepționale, precum disfuncționalitate evidentă a pieței, Guvernul dispune măsuri cu caracter temporar pentru combaterea creșterii excesive a prețurilor sau chiar blocarea acestora.

Astfel de măsuri pot fi adoptate prin ordonanță de urgență pentru o perioadă de până la 6 luni, care poate fi prelungită succesiv pentru durate de câte cel mult 3 luni, cât timp persistă împrejurările care au determinat adoptarea actului normativ.

Prezentul proiect de ordonanță de urgență instituie pentru sectorul agricultură și industrie alimentară, măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare.

Măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor se aplică pe întreg lanțul de producție, import, comerț intracomunitar, distribuție și vânzare cu amănuntul, pentru următoarele produse agricole și alimentare: pâine albă, lapte proaspăt de vacă, iaurt din lapte de vacă, telemea din lapte de vacă, carne proaspătă de pui, carne proaspătă de porc, ouă, ulei, făină, mălai, cartof, legume proaspete, fructe proaspete.

Prin măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor, se limitează cotele de adaos comercial în mod specific asupra produselor menționate, după cum urmează:

- a) cota de adaos comercial practică de procesator poate fi de maximum 20%, față de costul de producție al produsului, calculat potrivit reglementărilor contabile în vigoare, în care sunt incluse cheltuielile directe și indirecte;
- b) cota de adaos comercial practică în mod cumulat pe întreg lanțul de distribuție, indiferent de numărul distribuitorilor de pe lanț, poate fi de maximum 5%, față de prețul de achiziție la care se adaugă cheltuielile operaționale;
- c) cota de adaos comercial practică de comerciant la vânzarea cu amănuntul și cash&carry poate fi de maximum 20%, față de prețul de achiziție, la care se adaugă cheltuielile directe și indirecte ale comerciantului; în cota de adaos comercial de maximum 20% vor fi incluse și remizele și risturnele, prevăzute în art.3 pct. 6 din Legea nr. 81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.

Contractele comerciale în desfășurare ale căror termene și condiții sunt contrare prevederilor prezentei ordonanțe de urgență vor fi modificate corespunzător în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Totodată, proiectul de act normativ stabilește entitățile publice responsabile cu monitorizarea implementării și aplicarea sancțiunilor.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor generate de actuala situație asupra populației și sectoarelor de producție și procesare produse agricole și alimentare, precum:

- scăderea puterii de cumpărare a populației pentru produsele alimentare de bază;
- tendințe de orientare spre produsele ieftine, care pot fi de o calitate care pune în pericol cumpărătorii finali;
- distorsionarea pieței produselor agroalimentare și existența unor practici comerciale neloiale, cu impact asupra populației;
- diminuarea activității operatorilor din sectoarele economice implicate, până la reducere masivă sau închidere a activității
- menținerea vulnerabilității și expunerii consumatorilor față de evoluțiile nefavorabile ale piețelor agricole.

3.2. Impactul social

Nu este cazul

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ se supune adoptării cu avizul Consiliului Concurenței.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale (i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile						

strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Proiectul se supune informării și analizei structurilor asociative din sectorul producției și procesării produselor alimentare prin postarea pe site-ul oficial al instituției www.madr.ro.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Concurenței, Consiliul Economic și Social și Consiliul Legislativ

6.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea actului normativ

Prezentul act normativ respect prevederile art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice
Prezentul act normativ nu referă la acest subiect.

7.3. Alte informații
Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de structuri din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Finanțelor, Agenția Națională de Administrare Fiscală, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

8.2. Alte informații
Nu este cazul.

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind instituirea unei măsuri cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare

În temeiul art. 115 alin. (4) din **Constituția României**, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență

Art. 1 Prezenta ordonanță de urgență instituie pentru sectorul agricultură și industrie alimentară, măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare.

Art. 2 Măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor se aplică tuturor persoanelor juridice înregistrate în România, indiferent de forma de organizare, pe întreg lanțul de producție, import, comerț intracomunitar, distribuție și vânzare cu amănuntul, pentru produsele agricole și alimentare descrise în anexa care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență.

Art. 3 (1) Prin măsura cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor, se limitează adaosurile comerciale practicate în mod specific asupra produselor prevăzute în anexă, după cum urmează:

- a) cota de adaos comercial practică de procesator poate fi de maximum 20%, față de costul de producție al produsului, calculat potrivit reglementărilor contabile în vigoare, în care sunt incluse cheltuielile directe și indirecte;
- b) cota de adaos comercial practică în mod cumulat pe întreg lanțul de distribuție, indiferent de numărul distribuitorilor de pe lanț, poate fi de maximum 5%, față de prețul de achiziție la care se adaugă cheltuielile operaționale;
- c) cota de adaos comercial practică de comerciant la vânzarea cu amănuntul și cash&carry poate fi de maximum 20%, față de prețul de achiziție, la care se adaugă cheltuielile directe și indirecte ale comerciantului; în cota de adaos comercial de maximum 20% vor fi incluse și remizele și risturnele, prevăzute în art.3 pct. 6 din Legea nr. 81/2022 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar.

(2) Procedura de formare a prețului la raft pentru produsele prevăzute în anexă trebuie să fie unitară atât pentru produsele marcă privată ale producătorilor cât și pentru produsele marcă proprie ale comerciantului.

Art.4 Adaosurile comerciale se aplică la valoarea fără TVA a produselor agricole și alimentare prevăzute în anexa la prezenta ordonanță de urgență.

Art.5 Contractele comerciale în desfășurare ale căror termene și condiții sunt contrare prevederilor prezentei ordonanțe de urgență vor fi modificate corespunzător în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului act normativ în Monitorul Oficial al României.

Art.6 (1) Nerespectarea prevederilor art. 3 constituie contravenție, dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiune.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 8 alin (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 100.000 lei la 2.000.000 lei.

(3) Verificarea și constatarea contravențiilor în sfera comercială, precum și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (2) se fac de către Autoritatea Națională de Administrare Fiscală, prin organele de control abilitate ale structurilor subordonate și de către Consiliul Concurenței, după caz.

Art.7 Prezenta ordonanță de urgență se aplică pentru o perioadă de 90 de zile de la data intrării acesteia în vigoare.

PRIM-MINISTRU

Ion – Marcel CIOLACU

Lista de produse agricole și alimentare

1. Pâine albă simplă cu gramaj cuprins între 300g-500 grame, fără specialități
2. Lapte de vacă proaspăt 1L, grăsime 1,5%
3. Brânză telemea din lapte de vacă vrac
4. Iaurt simplu din lapte de vacă, 3.5% grăsime, cu gramaj maxim 200 grame
5. Făină albă de grâu "000" 1 Kg
6. Mălai 1 kg
7. Ouă de găină calibrul M 10 buc.
8. Ulei de floarea-soarelui 1L
9. Carne proaspătă pui*
10. Carne proaspătă porc**
11. Legume proaspete vrac***
12. Fructe proaspete vrac****
13. Cartofi proaspeți albi vrac
14. Zahăr alb tos 1 Kg

* Carne pui, în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, înseamnă: pui întreg, tacâmuri de pui, pulpe pui întregi cu os și aripi pui, varianta standard

** Carne porc, în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, înseamnă: carne porc lucru, pulpă porc cu os și fără os, spată de porc

***Legume proaspete vrac, în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, înseamnă: roșii, ceapă, castraveți, fasole uscată, morcovi, ardei gras Bianca și ardei kapia.

**** Fructe proaspete vrac, în aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, înseamnă mere roșii și mere golden, prune, pepene roșu, struguri de masă

În acest sens am elaborat prezentul proiect de **Ordonanță de urgență privind instituirea unei măsuri cu caracter temporar de combatere a creșterii excesive a prețurilor la unele produse agricole și alimentare**, pe care îl supunem spre adoptare.

**MINISTRUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE**

IONUȚ - FLORIN BARBU

**MINISTRUL ECONOMIEI
ANTREPRENORIALITĂȚII ȘI TURISMULUI,**

ȘTEFAN-RADU OPREA

AVIZAT:

**CONSILIUL CONCURENȚEI
PREȘEDINTE,
BOGDAN - MARIUS CHIRIȚOIU**

**MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE,
LUMINIȚA ODOBESCU**

**VICEPRIM-MINISTRU,
MARIAN NEACȘU**

**MINISTRUL FINANȚELOR,
MARCEL-IOAN BOLOȘ**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
ALINA-ȘTEFANIA GORGHIU**

